

Varekamp

nieuwe vrijstelling, immers, zoals reeds eerder opgemerkt, de economische functie van de grond waarop de kassen gebouwd zijn of worden, verandert niet bij substraatteelt.

Met het aannemen van dit wetsvoorstel wordt een jarenlang bestaande situatie voortgezet. Het is de vraag, of dat aanleiding is om te notificeren bij de Europese Unie. Is het waar dat het opnemen van de OZB in de Gemeentewet, alsmede de in 1970 daarin opgenomen cultuurvrijstelling, destijds niet in Brussel is aangemeld? Overigens is mijn fractie van mening dat eventuele aanmelding bij de EU geen reden mag zijn voor opschortende werking als dit wetsvoorstel wordt aangenomen.

Alles overwegende, voorzitter, is mijn fractie van mening dat dit een juist en goed initiatiefwetsvoorstel is dat steun verdient. Fiscaal verschil maken tussen grondteelt en substraatteelt berust op een onderscheid dat voor de plantaardige productie in kassen niet wezenlijk is. Dit leidt tot rechtsongelijkheid in de glastuinbouwsector en bij de gemeenten.

Dit initiatiefwetsvoorstel bevordert de fiscale consistentie met andere belastingwetten. Onderscheid tussen wel en niet-substraatteelt is nooit de initiële inzet en waarneembare bedoeling van de wetgever geweest, dat is pas ontstaan door een rechterlijke uitspraak. De genoemde herverdelingsconsequenties voor het Gemeentefonds zijn naast marginaal niet leidend en van een omgekeerde argumentatie. Van strijdigheid met EG-regelgeving is tot nu toe geen sprake en dat lijkt ook niet het geval te zijn.

De fractie van de VVD is van mening dat in het kader van de OZB het begrip cultuurgrond in brede zin moet worden geïnterpreteerd, namelijk een onderscheid tussen gebouwen enerzijds en kassen voor cultuuroeleinden welke bedrijfsmatig worden geëxploiteerd anderzijds, maar geen onderscheid tussen teeltmethoden in de kassen. Helaas moeten wij ook hier constateren, voorzitter, dat de techniek de wetgeving heeft ingehaald.

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de heer Rabbinge, die ook zijn maidenspeech houdt.

□

De heer **Rabbinge** (PvdA): Voorzitter! Ook ik wil mijn waardering uitspreken voor het initiatief van onze collega's van de Tweede Kamer, die zeer indringend een belangrijk onderwerp bij de kop hebben gepakt en erop aangedrongen hebben om dat op een behoorlijke wijze van commentaar te voorzien. Zij hebben niet afgelaten om door te zetten toen dat soms lastig was. Dat neemt niet weg dat ik hier zal motiveren waarom de fractie van de PvdA niet zal instemmen met de in het initiatiefwetsvoorstel beoogde vrijstelling van onroerendezaakbelasting voor de substraatteelt. Daarmee wordt een verkeerde weg ingeslagen en daarom wordt het niet onderschreven.

Ogenschijnlijk hebben de indieners van het wetsvoorstel, de leden van de Tweede Kamer Van der Hoeven en Luchtenveld, een duidelijke en goede argumentatie voor dit voorstel tot wijziging van de Gemeentewet. De collega's die eerder aan het woord waren, hebben dat ook naar voren gebracht. Kweker A en B wonen naast elkaar en telen allebei onder glas op eenzelfde oppervlak en met dezelfde goede omstandigheden, maar krijgen een totaal verschillende belastingaanslag omdat de ene rechtstreeks in de grond teelt en de andere grond in bakken of een of ander kweekmedium gebruikt. Dit verschijnsel lijkt moeilijk uit te leggen. De stap naar een kweek volledig los van de grond op steenwol of andere media is evenwel een vrij logische. De grondbinding raakt daarmee verloren. Dat is een stap in de richting van een industriële, niet-grondgebonden teelt van bloemen, planten of andere producten. Die stap is om verschillende redenen gewenst, want het leidt tot een betere beheersing van verschillende groeifactoren, waardoor zowel teelttechnische als milieutechnische winst kan worden geboekt. Dat zal ook leiden tot een bedrijfseconomische verbetering, mits de juiste teelt- en investeringsbeslissingen worden genomen.

De ontwikkelingen van gecontroleerde teelten in kassen en ook in bedrijfshallen – wij kennen heel veel activiteiten met levende systemen in gesloten ruimten, bijvoorbeeld de champignonteelt en de teelt bij Gist-Brocades – betreffen teelten

waarbij zowel het klimaat en de instraling als de plantvoeding zodanig worden gereguleerd dat planten en gewassen onder optimale condities kunnen groeien. Dat is een innovatie van de bovenste plank. Die kennisintensieve en geavanceerde teeltwijze heeft de Nederlandse tuinbouw de leidende positie in de wereld bezorgd. Op minder dan 10.000 hectare, minder dan 0,5% van ons cultuurareaal, wordt meer dan 50% van de totale productiewaarde gerealiseerd. Wij zijn leidinggevend op zowel het gebied van de teelttechniek als het gebied van minimalisatie van negatieve milieueffecten. De immissie van pesticiden is minimaal als gevolg van een zeer sterke inzet van biologische bestrijdingsmogelijkheden tegen ziekten en plagen. De emissie van nitraten en andere plantvoedingsstoffen is verwaarloosbaar door de fijnregeling die in de substraten kan worden gerealiseerd. De PvdA-fractie juicht deze ontwikkeling ook toe en voorziet in toemende mate een verdere innovatie in de tuinbouw onder glas en andere beschermde teelten. De internationale concurrentiekracht van deze bedrijfstak is in alle opzichten een voorbeeld van een kennisintensieve industrie, werkend met levende systemen waarvan wij verschillende voorbeelden kennen.

Het grondgebonden karakter is evenwel verdwenen. De hoogwaardige productie en de enorme productiecapaciteit per eenheid van oppervlak zijn een veelvoud van iedere vorm van grondgebonden landbouw, met name in financiële zin. Daarom is het onderscheid tussen de grondgebonden en de niet-grondgebonden landbouw zo belangrijk. De ontwikkelingen in de niet-grondgebonden landbouw zijn illustratief voor een beweging waarmee de milieudoelen kunnen worden bereikt en tegelijkertijd een goede teelttechnische prestatie op industriële wijze kan worden gerealiseerd. De randvoorwaarden, doeleinden en regels die op de industrie van toepassing zijn, kunnen en moeten dan ook op deze manier van produceren van toepassing zijn.

In het wijzigingsvoorstel van wet wordt nog vastgehouden aan een situatie die in het verleden bestond. Dat is onjuist. Beter ware het de uitzondering van de niet-grondgebonden landbouw ook op te heffen voor kassen waarin nog in de grond wordt

Rabbinge

geteeld, want dan ben je consequent. Dat kan natuurlijk niet zonder hardheidsclausules. Als je uitgaat van het profijtbeginsel, moet je dat ook consequent doen. Het niet-grondgebonden karakter, de industriële werkwijze en de ruimtelijke kenmerken rechtvaardigen opname in de OZB alleszins. Gelet op alle uitzonderingen is er aanleiding om de gehele belastingwetgeving op het gebied van de onroerendezaakbelasting te herzien.

Bij de grondgebonden landbouw, die nog duidelijk kenmerken van een landbouwkundige activiteit vertoont, is het acceptabel dat een andere regeling wordt toegepast, zeker in het licht van de torenhoge grondprijzen en gelet op het eerder genoemde profijtbeginsel. Op 40% van het cultuurareaal haalt de akkerbouw nog geen 5% van de totale productiewaarde. De nu geldende waterschapsaanslagen zijn acceptabel. Voorgaande sprekers hebben echter al gewezen op de vervaging van de waterschapslasten, die nu ook van toepassing zijn op stedelijke gebieden, en op de Europese regelgeving. Het is verstandig, ook dit stelsel opnieuw te bezien.

Voorzitter! De PvdA-fractie zal dit wetsvoorstel niet steunen. Zij dringt erop aan om het systeem van onroerendezaakbelasting voor niet-grondgebonden landbouw en de uitzonderingen die gelden voor de grondgebonden landbouw nog eens te bezien op een juiste toepassing van de geldende principes voor deze belastingheffing.

De **voorzitter**: Ik wens de heer Rabbinge graag geluk met het houden van zijn maidenspeech in deze Kamer. Toen ik op 1 juni jongstleden afscheid nam van een groot aantal leden van de Kamer die toen in hun laatste vergadering bijeen waren, heb ik uitgesproken dat het een voorrecht is om een volksvertegenwoordiging te hebben met twee Kamers, omdat dit ons in de gelegenheid stelt om mensen met een brede maatschappelijke ervaring ook bij het wetgevende werk te betrekken. Gelet op de huidige nevenfuncties van de heer Rabbinge is het duidelijk dat wij iemand in onze Kamer hebben gekregen die zijn sporen nationaal en internationaal op het terrein van de biowetenschappen heeft verdiend. Ik noem er enkele. Hij is voorzitter van de biologische raad van de Koninklijke

Nederlandse Akademie van Wetenschappen – daarvan hebben wij niet erg veel vertegenwoordigers in ons midden – en verder is hij werkzaam in Maleisië, China, India, Indonesië, Washington, Hamburg, Alabama en de Filippijnen. Dit alles komt uit Wageningen en is nu lid van onze Eerste Kamer, mijn hartelijke gelukwensen.

De vergadering wordt enige ogenblikken geschorst.

□

Mevrouw Van der Hoeven:

Voorzitter! De heer Luchtenveld en ik hebben een verdeling gemaakt bij het beantwoorden van de vragen. Als vragen niet door mij beantwoord worden, worden ze dus door de heer Luchtenveld beantwoord.

Voorzitter! Laat ik twee opmerkingen vooraf maken. In de eerste plaats over de maidenspeeches van de heren Platvoet en Rabbinge. Ik denk dat het een initiatiefwetsvoorstel zelden lukt om twee maidenspeeches te krijgen. Het is ontzettend aardig dat zij beiden ons wetsvoorstel hebben uitgezocht om hun maidenspeech over te houden. In de tweede plaats dank ik u, mede namens de heer Luchtenveld, voor de complimenten die zijn uitgedeeld. Als je op een gegeven moment het besluit neemt om een initiatiefwetsvoorstel in te dienen, leidt dat tot extra werk. U mag gerust weten dat het heel leuk is om dit te doen, vooral als je het mag doen met iemand van een andere partij, in dit geval ook nog een regeringspartij.

Voorzitter! Daarvoor zijn wij hier echter niet bij elkaar. Het gaat hier om de behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer. Misschien heeft u gelijk, mijnheer Dölle, en hadden wij "het hoogste orgaan van het Rijk" iets anders moeten formuleren. Dat neemt niet weg dat u het wel met ons eens was op het punt van de inhoud. Dat begreep ik althans uit de opmerkingen die u daarna maakte. En daar gaat het om.

Voorzitter! De heren Rabbinge, Varekamp en Dölle zijn ingegaan op de historie van het wetsvoorstel, zoals het er ligt. Ik zal dat niet herhalen. Uit hun inbreng en die van de heer Platvoet bleek, dat de heren Platvoet en Rabbinge een ander uitgangspunt hebben bij het beoordelen van het wetsvoorstel dan

de heren Varekamp en Dölle. Dat verschil in uitgangspunt is ook in de Tweede Kamer naar voren gekomen. Het komt erop neer dat de initiatiefnemers en de heren Varekamp en Dölle ervan uitgaan dat het gaat om het oplossen van een maatschappelijk ongewenst gevolg van een bepaalde uitspraak. Het gaat erom een onbedoelde rechtsongelijkheid op te heffen, namelijk een ongelijkheid in behandeling tussen de teelt in de volle grond en die in cultuurgrond.

Voorzitter! Ik zal de opmerkingen kort nalopen. De heer Dölle is ingegaan op de afbakingsproblematiek, namelijk glas/plexiglas aan de ene en nieuwe technieken die zich kunnen voordoen aan de andere kant, waardoor op een gegeven moment een afbakingsprobleem kan ontstaan. We hebben dat probleem erkend. Wij hebben daarom in de Tweede Kamer voorgesteld dat op dit punt een monitoring moet plaatsvinden, waardoor duidelijk wordt wanneer zich op een gegeven moment zaken voordoen die wellicht nadere beschouwing verdienen. Gezien de situatie van dit moment leek het ons een goede insteek om te praten over glas en plexiglas. De heer Luchtenveld zal ingaan op de financiële gevolgen van de herverdeleffecten.

Voorzitter! Wij zijn het van harte eens met de heer Platvoet dat je vrijstellingen moet beperken, maar je moet geen ongelijkheid in behandeling toestaan, ook niet bij de vrijstellingen. Wij willen die ongelijkheid opheffen op de manier waarvoor nu gekozen is, door voor beide teelten, de substraatteelt en de teelt in de volle grond de wettelijke vrijstelling te regelen. Dat kan natuurlijk ook op een andere manier geregeld worden, maar de indieners hebben daar niet voor gekozen. Overigens zal het u bekend zijn dat in de Tweede Kamer een onderzoek is toegezegd naar de vrijstelling op het gebied van de cultuurgrond. Dat is echter een ander punt in het verhaal. Ons ging het erom de bestaande ongelijkheid op te lossen. Wij hebben er daarom voor gekozen om de substraatteelt ook onder de vrijstelling te laten vallen.

Voorzitter! Is dat nu nieuw? Nee, dat is helemaal niet nieuw. Het is een X aantal jaren gebruik geweest dat de substraatteelt onder de vrijstelling bij de OZB viel. Het probleem is ontstaan door de inwerkingtreding